

TALE

Samrådsspørgsmål I om overbelægning og arbejdspress på sygehusene, den 13. november 2018

05-11-2018

J.nr. 2018 - 4163

CAL/AT

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmålet er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF):

Samrådsspørgsmål I

Ministrene bedes redegøre for, hvad regeringen konkret vil gøre for at lette arbejdspresset på landets sygehuse, så man kan undgå den fortsatte overbelægning. Ministrene bedes endvidere redegøre for, om regeringen er indstillet på at drøfte muligheden for at give Arbejdstilsynet bemyndigelse til, at det af hensyn til arbejdsmiljøet kan kræve færre senge eller mere personale på landets sygehuse, når problemer med overbelægning opstår gentagne gange?

[Indledning]

[Sundhedsministeren indleder samrådet med at redegøre for, hvad regeringen konkret vil gøre for at lette arbejdspresset på sygehusene]

- Tak for indbydelsen til at komme her i dag.
- Jeg vil gerne svare på anden del af spørgsmålet, der går på, hvorvidt Arbejdstilsynet skal have bemyndigelse til at kræve færre senge eller mere personale på landets sygehuse ved gentagne overbelægnings.
- Arbejdsmiljøet på vores sygehuse har betydning for rigtig mange mennesker. Og det er noget, vi i regeringen tager meget alvorligt.
- Alle ansatte har krav på et sikkert og sundt arbejdsmiljø.

- Derfor er vi også altid villige til at drøfte emnet, som vi også tidligere har haft lejlighed til her i udvalget.
- Det, der er sket siden det sidste samråd, hvor jeg deltog, er, at jeg sidste år bad et ekspertudvalg om at gentænke indsatsen på hele arbejdsmiljøområdet og komme med anbefalinger til, hvordan vi kan gøre det bedre.
- Vi har nu modtaget anbefalingerne, og vi går nu i gang med at diskutere anbefalingerne med henblik på at lave en politisk aftale.
- Jeg forventer, at vi kan tage hul på drøftelserne om en ny arbejdsmiljøindsats her i november med en ambitiøs mødekadence, hvor vi skal belyse en lang række temaer om fx forskelle mellem den private og offentlige sektor og internt i den offentlige sektor.
- Det er på mange måder en bunden opgave. Vi har et ansvar for at sikre en klogere og bedre indsats, hvor tilsynet er målrettet, og kan tage højde for de forskellige arbejdsmiljøproblemer, der er i forskellige brancher.

- Når det er sagt, er netop sygehuse et af de steder, hvor vi allerede har en vis erfaring med en særlig indsats.

[Hvad gør Arbejdstilsynet]

- Arbejdstilsynet har de seneste år gennemført udvidede tilsyn på sygehusene – med en særlig grundig og målrettet gennemgang af det psykiske og ergonomiske arbejdsmiljø.
- Derudover gennemfører Arbejdstilsynet også en koordineret indsats på sygehusene i samarbejde med *Branchefællesskabet for arbejdsmiljø for Velfærd og Offentlig administration*, hvor særlige fokusområder er udvalgt.
- For sygehusene betyder det bl.a., at Arbejdstilsynet har særligt fokus på, om de ansatte er udsat for en risiko for stor arbejdsmængde og tidspres

[Overbelægning og arbejdsmiljø]

- Når tilsynsførende er på besøg på et sygehus er oplysninger om overbelægning én blandt flere oplysninger, som de tilsynsførende er opmærksomme på.
- For det er klart, at overbelægning *kan* have betydning for arbejdsmiljøet, hvis det udgør en ekstra arbejdsbelastning for medarbejderne.

- Og som sundhedsministeren før understregede, må overbelægning aldrig blive hverdag. Det skal så vidt muligt undgås.
- Men som jeg også sagde på samrådet i december 2017, hvor vi også drøftede overbelægning: Man kan ikke automatisk sætte lighedstegn mellem overbelægninger og dårligt arbejdsmiljø.
- For overbelægning kan godt håndteres af ledelsen. Og det ikke bare ”kan” håndteres – det skal håndteres.
- Ledelsen kan fx indkalde ekstra mandskab eller på anden måde tilrettelægge arbejdet, så overbelægning ikke påvirker arbejdsmiljøet negativt.
- Det er Arbejdstilsynets opgave at foretage en vurdering af arbejdsforholdene, når de er på tilsynsbesøg.
- De tilsynsførende vil fx se på, om der er iværksat tiltag for at undgå, at overbelægningen udgør en belastning.
- Det kan være, hvordan arbejdet er tilrettelagt. Og hvordan fordelingen af opgaver mellem de ansatte er.

- Hvis der konstateres væsentlige arbejdsmiljøproblemer, vil Arbejdstilsynet reagere med et påbud. Og Arbejdstilsynet følger naturligvis også op på, om problemet er løst.
- Arbejdstilsynet er altså en flittig gæst på sygehuse. Der er stor opmærksomhed på de udfordringer, der er på sygehusene, og der gøres en stor indsats i arbejdet for et godt arbejdsmiljø på vores sygehuse.

[Gennemgang af påbud om overbelægning]

- Jeg vil derudover gerne rette udvalgets opmærksomhed mod det notat, der blev oversendt til udvalget som opfølgning på samrådet i december 2017 om overbelægning på sygehusene.
- I den forbindelse bad jeg Arbejdstilsynet om manuelt at gennemgå alle påbud inden for muskel-skelet besvær og psykisk arbejdsmiljø, som var afgivet til sygehusene det forgangne år.
- Formålet var at få overblik over, i hvor mange af Arbejdstilsynets afgørelser, at overbelægning indgår.
- I notatet beskrives det, at der i perioden *ikke* er afgivet påbud, som alene er baseret på oplysninger om belægning.

- Ud af i alt 162 afgørelser er data om belægning eller overbelægning kun nævnt i tre afgørelser.
- Og i de tre afgørelser er oplysningerne nævnt som én blandt flere oplysninger, der har betydning for arbejdsmiljøet på den pågældende afdeling.
- Det er for mig endnu et udtryk for, at overbelægning og dårligt psykisk arbejdsmiljø ikke automatisk hænger sammen.

[Afslutning]

- Så selvom der på en afdeling gentagende gange forekommer overbelægning, er det ikke nødvendigvis ensbetydende med, at de ansatte udsættes for en sikkerheds- eller sundhedsmæssig risiko.
- Det er til enhver tid arbejdsgiverens ansvar at sikre et godt arbejdsmiljø og håndtere overbelægning.
- Og det er også arbejdsgiverne og de ansatte, der kender deres arbejdsplads bedst og ved hvilke løsninger, der er mest effektive.
- Når det er sagt, skal vi også fra politisk hold hele tiden være opmærksom på, om vi kan sikre en bedre og en mere målrettet arbejdsmiljøindsats.

- Her har vi nogle rigtig gode anbefalinger fra ekspertudvalget, som jeg også indledningsvist nævnte, at vi nu skal i gang med at drøfte i arbejdsmiljøforligskredsen.
- Det ser jeg meget frem til. Tak for ordet.